

Berlin, den 27. April 2022

[GERMAN]

Statement des Museums Berlin-Karlshorst

Wir verurteilen den völkerrechtswidrigen Angriffskrieg der Russischen Föderation gegen die souveräne Ukraine, der mit zahlreichen Verbrechen gegen die Zivilbevölkerung geführt wird, erneut aufs Schärfste. Den vom Krieg betroffenen Menschen gilt unser Mitgefühl und unsere Unterstützung. Darum solidarisieren wir uns mit allen, die in Russland wie auch auf der ganzen Welt ihre Stimme gegen diesen Krieg erheben.

Unser Museum ist das einzige, in dem frühere Kriegsgegner in einem kontinuierlichen Dialog gemeinsam an den Zweiten Weltkrieg erinnern. Es ist der zentrale Erinnerungsort, an dem der deutsche Vernichtungskrieg gegen die Sowjetunion thematisiert wird. Unter enormen Opfern erkämpften Männer und Frauen aus der russischen, ukrainischen, belarussischen, jüdischen und aus vielen weiteren Bevölkerungsgruppen der Sowjetunion den Sieg über das nationalsozialistische Deutschland – gemeinsam mit ihren britischen und US-amerikanischen Alliierten. Besiegelt wurde dieser Sieg mit der Kapitulation der Wehrmacht in Berlin-Karlshorst am 8. Mai 1945.

Der deutsche Überfall auf die Sowjetunion 1941, der auf die bereits verbrecherische Kriegführung und Besatzungspolitik in Polen folgte, markierte eine enorme Ausweitung von deutschen Massenverbrechen. Nicht zuletzt schuf er den Übergang zum systematischen Mord an der jüdischen Bevölkerung in ganz Europa. Noch nie zuvor hatte es in einem solchen Ausmaß Kriegsverbrechen und Verbrechen gegen die Menschlichkeit gegeben. Eine der zentralen Aufgaben unseres Museums ist es, an die Opfer des deutschen Vernichtungskrieges gegen die Sowjetunion zu erinnern und die deutschen Massenverbrechen auf der Basis geschichtswissenschaftlicher Erkenntnisse einzuordnen. Diese historisch-politische Bildungsarbeit ist angesichts der aktuellen Situation von großer Bedeutung, sehen wir doch, wie die Geschichte des Zweiten Weltkrieges von der Russischen Föderation für die Legitimierung des jetzigen Krieges instrumentalisiert wird. Wir setzen uns weiterhin für eine historische Aufarbeitung ein, die die Geschehnisse der Vergangenheit wissenschaftlich fundiert, differenziert und im Dialog betrachtet. Nur so werden wir unserer Verantwortung gerecht.

Unser Haus wurde 1994 gemeinsam von der Bundesrepublik Deutschland und der Russischen Föderation in der Rechtsform eines Vereins gegründet. Diesem traten 1997/98 die nationalen Weltkriegsmuseen der Ukraine und von Belarus als Mitglieder bei. Diese Vielfalt möchten wir betonen. Fast 30 Jahre kontinuierliche Zusammenarbeit mit unseren osteuropäischen Kolleginnen und Kollegen haben unser Museum zu einem Forum ganz unterschiedlicher Perspektiven auf die gemeinsame Geschichte gemacht. Angesichts der derzeitigen Kriegssituation ist allerdings unklar, ob und wie wir zukünftig hieran werden anknüpfen können. Die Anerkennung völkerrechtlicher Prinzipien wie staatliche Souveränität und territoriale Integrität muss die Grundlage zukünftiger Zusammenarbeit sein.

Schon lange führen wir die Diskussion über unsere Bezeichnung als „Deutsch-Russisches Museum“. Denn dieser, obgleich historisch gewachsene Name spiegelt unsere tatsächliche Arbeit nur unzureichend wider. Wir erinnern an alle sowjetischen Opfer des deutschen Vernichtungskrieges, unabhängig von deren Nationalität. Zukünftig werden wir unseren im Vereinsregister eingetragenen Namen „Museum Berlin-Karlshorst“ verwenden.

Das Museum Berlin-Karlshorst mit seiner multinationalen Trägerschaft steht in einer Tradition des Dialogs. Angesichts des Angriffskrieges gegen die Ukraine möchten wir in diesem Jahr jedoch nicht mit staatlichen Vertretern der Russischen Föderation und von Belarus den 8. Mai begehen. Aber auch zukünftig ist es uns sehr wichtig, mit allen Menschen, die in der Sowjetunion gelebt haben, sowie ihren Nachkommen im Austausch zu bleiben und zusammen mit ihnen an das Kriegsende in Europa zu erinnern und der 27 Millionen sowjetischen Opfer zu gedenken.

Das Team des Museums Berlin-Karlshorst

Berlin, 27 April 2022

[ENGLISH]

Statement of the Museum Berlin-Karlshorst

We once again strongly condemn the Russian Federation's war of aggression against sovereign Ukraine, which is contrary to international law and is being waged with numerous crimes against the civilian population. Our compassion and our support goes out to the people affected by the war. That is why we stand in solidarity with all those who are raising their voices against this war, both in Russia and around the world.

Our museum is the only one where former enemies in war commemorate the Second World War together in a continuous dialogue. It is the central place of remembrance to address the German war of annihilation against the Soviet Union. At enormous sacrifice, men and women from the Russian, Ukrainian, Belarusian, Jewish and many other population groups of the Soviet Union fought for victory over National Socialist Germany - together with their British and US allies. This victory was sealed with the surrender of the Wehrmacht in Berlin-Karlshorst on the 8th of May 1945.

The German invasion of the Soviet Union in 1941, which followed the already criminal warfare and occupation policy in Poland, marked an enormous expansion of German mass crimes. Furthermore, it enabled the transition to the systematic murder of the Jewish population throughout Europe. Never before had there been wartime atrocities and crimes against humanity on such a scale. One of the central tasks of our museum is to remember the victims of the German war of annihilation against the Soviet Union and to classify the German mass crimes on the basis of historical scientific knowledge. This historical-political educational work is of great importance in view of the current situation, as we must take note how the history of the Second World War is being instrumentalised by the Russian Federation to legitimize the current war. We continue to advocate a historical analysis that looks at the events of the past in a scientifically sound, differentiated way and in dialogue. Only in this way can we do justice to our responsibility.

Our museum was founded in 1994 jointly by the Federal Republic of Germany and the Russian Federation in the legal form of an association. The national World War II museums of Ukraine and Belarus joined as members in 1997/98. We would like to emphasize this diversity. Almost 30 years of continuous cooperation with our Eastern European colleagues have made our museum a forum for very different perspectives on our common history. In view of the current war situation, however, it is unclear whether and how we will be able to build on this in the future. The recognition of principles of international law such as state sovereignty and territorial integrity must be the basis of future cooperation.

For a long time now, we have been discussing our name as the "German-Russian Museum". Because this name, although historically grown, does not adequately reflect our actual work. We remember all Soviet victims of the German war of extermination, regardless of their nationality. In future we will use our name "Museum Berlin-Karlshorst", which is registered in the official public records.

The Museum Berlin-Karlshorst with its multinational sponsorship stands in a tradition of dialogue. However, in view of the war of aggression against Ukraine, we do not wish to celebrate 8 May this year with state representatives of the Russian Federation and Belarus. But also in the future it is very important to us to remain in exchange with all people who lived in the Soviet Union as well as their descendants and to remember together with them the end of the war in Europe and to commemorate the 27 million Soviet victims.

The team of the Museum Berlin-Karlshorst

г. Берлин, 27 апреля 2022 г.

[RUSSIAN]

Заявление Музея Берлин-Карлсхорст

Мы еще раз решительно осуждаем агрессивную войну Российской Федерации против суверенной Украины, которая противоречит международному праву и ведется с многочисленными преступлениями против гражданского населения. Мы выражаем сочувствие и поддержку людям, пострадавшим от войны. Именно поэтому мы солидарны со всеми, кто поднимает свой голос против этой войны, как в России, так и во всем мире.

Наш Музей единственный, где бывшие военные противники вместе в непрерывном диалоге чтят память о Второй мировой войне. Это – центральное место памяти, где тематизируется война Германии на уничтожение против Советского Союза. Принося огромные жертвы, мужчины и женщины – русские, украинцы, белорусы, евреи и многие другие группы населения Советского Союза – вместе со своими союзниками, Великобританией и США, боролись за победу над национал-социалистической Германией. Эту победу закрепила капитуляция вермахта в Берлине-Карлсхорсте 8 мая 1945 года.

Нападение Германии на Советский Союз в 1941 году, последовавшее за преступной войной и оккупационной политикой в отношении Польши, ознаменовало собой колоссальное расширение масштабов массовых преступлений Германии. Не в последнюю очередь оно создало условия для перехода к систематическому уничтожению еврейского населения по всей Европе. Никогда ранее военные преступления и преступления против человечности не совершались в таких масштабах. Одной из центральных задач нашего Музея является сохранение памяти о жертвах этой войны на уничтожение, которую Германия развязала против Советского Союза, и оценка совершенных Германией массовых преступлений на базе научно-исторических знаний. Эта историко-политическая просветительская работа имеет большое значение в свете нынешней ситуации, поскольку мы видим, как история Второй мировой войны инструментализируется Российской Федерацией для легитимации нынешней войны. Мы продолжаем выступать за историческую работу, рассматривающую события прошлого, опираясь на

научные данные, дифференцированно и в диалоге. Только так мы справимся с возложенной на нас ответственностью.

Наш Музей был основан в 1994 году совместными усилиями Федеративной Республикой Германия и Российской Федерацией в юридической форме зарегистрированного объединения. Национальные музеи Второй мировой войны Украины и Беларуси стали членами этого объединения в 1997-1998 годах. Мы хотели бы подчеркнуть это многообразие. Почти 30 лет непрерывного сотрудничества с нашими восточноевропейскими коллегами превратили наш Музей в форум для обсуждения очень разных точек зрения на нашу общую историю. Однако в связи с нынешней военной ситуацией неясно, сможем ли мы в будущем продолжать этот диалог и каким образом его вести. Признание принципов международного права, таких как государственный суверенитет и территориальная целостность, должно стать основой будущего сотрудничества.

Уже долгое время мы ведем дискуссии по поводу наименования нашего Музея – «Германо-Российский музей». Оно хотя и является исторически сложившимся, однако не отражает нашу работу адекватно. Мы храним память обо всех жертвах развязанной Германией войны на уничтожение, независимо от их национальности. Поэтому в дальнейшем мы будем использовать наименование «Музей Берлин-Карлсхорст», которое собственно и зарегистрировано в реестре объединений.

Музей Берлин-Карлсхорст с его многонациональным форматом организации работы опирается на традицию диалога. Но в связи с агрессивной войной против Украины мы не желаем отмечать в этом году 8 мая с официальными представителями Российской Федерации и Беларуси. Однако для нас очень важно сохранять в будущем диалог со всеми людьми, проживавшими на территории Советского Союза, а также с их потомками, и вместе с ними вспоминать об окончании войны в Европе и чтить память 27 миллионов советских жертв.

Коллектив сотрудников Музея Берлин-Карлсхорст

Берлін, 27 квітня 2022 р.

[UKRAINIAN]

Заява Музею «Берлін-Карлсгорст»

Ми ще раз найсуворішим чином засуджуємо загарбницьку війну Російської Федерації проти суверенної України, що порушує міжнародне право й ведеться з численними злочинами проти мирного населення. Людям, яких торкнулася ця війна, ми висловлюємо наше співчуття й нашу підтримку. Тому ми солідарні з усіма, хто в Росії і в усьому світі піднімає свій голос проти цієї війни.

Наш музей – єдиний, де колишні противники по війні в рамках послідовного діалогу разом згадують про Другу світову війну. Він став центральним меморіальним комплексом, присвяченим німецькій знищувальній війні проти Радянського Союзу. Ціною величезних жертв чоловіки й жінки російського, українського, білоруського, єврейського й багатьох інших народів Радянського Союзу вибороли перемогу над нацистською Німеччиною – разом із британськими й американськими союзниками. Ознаменовано цю перемогу було капітуляцією вермахту в Берліні-Карлсгорсті 8 травня 1945 року.

Напад Німеччини на Радянський Союз 1941 року, що відбувся після такої самої злочинної війни й запровадження окупаційної політики в Польщі, означав надзвичайне розширення масових злочинів Німеччини. Не в останню чергу він уможливив перехід до системного знищення єврейського населення в усій Європі. Ніколи раніше воєнні злочини і злочини проти людяності не знали таких масштабів. Одним із головних завдань нашого музею є вшанування пам'яті жертв німецької знищувальної війни проти Радянського Союзу й вивчення німецьких масових злочинів на підставі наукових історичних напрацювань. Така історико-політична просвітницька робота має велике значення з огляду на актуальну ситуацію, адже ми бачимо, як історія Другої світової війни інструменталізується Російською Федерацією для легітимізації нинішньої війни. Ми й надалі виступаємо за опрацювання історії, що дозволяє розглядати події минулого з наукової точки зору, диференційовано й у рамках діалогу. Лише так ми зможемо реалізувати власну відповідальність.

Наш музей було засновано 1994 року спільно Федеративною Республікою Німеччина та Російською Федерацією у правовій формі об'єднання. 1997 та 1998 років до нього як члени долучилися присвячені світовим війнам національні музей України й Білорусі. Ми хотіли б наголосити на такому

багатоманітні. За майже 30 років послідовної співпраці з нашими східноєвропейськими колегами музей перетворився на форум вивчення спільної історії з цілком різних точок зору. Але з огляду на нинішню воєнну ситуацію залишається неясним, чи та як ми зможемо продовжити нашу роботу в майбутньому. Визнання принципів міжнародного права, зокрема, державного суверенітету й територіальної цілісності має бути основою майбутньої співпраці.

Ми вже давно ведемо дискусію про нашу назву – «Німецько-Російський музей». Адже вона хоча й має історичне коріння, все ж таки неповною мірою віддзеркалює нашу фактичну діяльність. Ми вшановуємо всі радянські жертви німецької знищувальної війни, незалежно від їхньої національності. У майбутньому ми будемо використовувати назву, занесену до реєстру об'єднань – «Музей Берлін-Карлсгорст».

Музей Берлін-Карлсгорст із його багатонаціональною суб'єктністю підтримує традиції діалогу. Тим не менше у зв'язку з загарбницькою війною проти України цього року ми не хотіли б відзначати 8 травня з державними представниками Російської Федерації й Білорусі. Але для нас дуже важливо і в майбутньому залишатися в контакті з усіма людьми, які жили в Радянському Союзі, а також із їхніми нащадками, і разом із ними підтримувати пам'ять про закінчення війни в Європі і вшановувати 27 мільйонів радянських жертв.

Колектив Музею Берлін-Карлсгорст

Берлін, 27 красавіка 2022 г.

[BELARUSSIAN]

Афіцыйная заява Музея Берлін-Карлсхорст

Мы паўторна заяўляем аб сваім катэгарычным асуджэнні агрэсіўнай вайны, якую Расійская Федэрацыя распачала супраць суверэннай Украіны ў парушэнне міжнароднага права і якая суправаджаецца шматлікімі злачынствамі супраць цывільнага насельніцтва. Мы выказваем спачуванне і падтрымку людзям, што тым ці іншым чынам пацярпелі ад вайны. І таму мы салідарныя з усімі, хто пратэстуе супраць гэтай вайны ў Расіі і па ўсім свеце.

Наш музей — адзіны, у якім былыя ваенныя праціўнікі ў рамках сталага дыялогу супольна захоўваюць памяць пра Другую сусветную вайну. Гэта асноўнае месца памяці, дзе ў цэнтры ўвагі знаходзіцца вайна на вынішчэнне, якую Германія вяла супраць Савецкага Саюза. З невымернымі ахвярамі мужчыны і жанчыны — прадстаўнікі рускай, беларускай, украінскай, яўрэйскай і шмат якіх іншых нацыянальнасцей Савецкага Саюза дабіліся перамогі над нацысцкай Германіяй, змагаючыся разам са сваімі саюзнікамі, Вялікабрытаніяй і Злучанымі Штатамі Амерыкі. Гэтая перамога была афіцыйна зацверджана актам капітуляцыі вермахта ў берлінскім раёне Карлсхорст 8 мая 1945 года.

Напад Германіі на Савецкі Саюз у 1941 годзе, якому папярэднічалі вядзенне вайны супраць Польшчы і акупацыйная палітыка на польскай тэрыторыі, таксама ўжо злачынныя па сваім характары, паклаў пачатак каласальнаму пашырэнню маштабу нямецкіх масавых злачынстваў. Не ў апошнюю чаргу былі створаныя перадумовы пераходу да сістэматычнага забойства яўрэйскага насельніцтва ўсёй Еўропы. Ніколі раней ваенныя злачынствы і злачынствы супраць чалавечнасці не здзяйсняліся ў такіх памерах. Адна з галоўных задач нашага музея — захоўваць памяць пра ахвяр знішчальнай вайны Германіі супраць Савецкага Саюза і даваць дакладную карціну нямецкіх масавых злачынстваў на базе вынікаў гістарычнай навукі. Гэтая гістарычна-палітычная адукацыйная праца мае вялікае значэнне ў сённяшняй сітуацыі, бо мы бачым, наколькі шырока Расійская Федэрацыя паслугуецца гісторыяй Другой сусветнай вайны як інструментам легітымацыі цяперашняй вайны. Мы і надалей будзем настойваць на крытычным вывучэнні гісторыі, пры якім падзеі мінулага разглядаюцца на падставе навуковых высноў, ва ўсёй іх

шматаспектнасці і ў рамках дыялогу. Толькі так мы можам годна несці ўзятую на сябе адказнасць.

Наша ўстанова была заснаваная ў 1994 годзе супольна Федэратыўнай Рэспублікай Германія і Расійскай Федэрацыяй у арганізацыйна-прававой форме грамадскага аб'яднання. У 1997–1998 гадах у яго склад увайшлі нацыянальныя музеі гісторыі Другой сусветнай вайны з Украіны і Беларусі. Мы хочам асабліва падкрэсліць гэты момант разнастайнасці. Паслядоўнае супрацоўніцтва з калегамі з Усходняй Еўропы на працягу амаль 30 гадоў зрабіла наш музей форумам для прадстаўлення самых розных перспектываў на сумесную гісторыю. Аднак ва ўмовах цяперашняй ваеннай сітуацыі няясна, ці зможам мы ў будучыні супрацоўнічаць у такім ключы і якім чынам гэта будзе мажлівым, бо асновай узаемадзеяння павінна быць павага да прынцыпаў міжнароднага права, у асабліваасці да дзяржаўнага суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці.

Мы ўжо даўно вядзем дыскусію адносна адэкватнасці нашай дагэтулешняй назвы “Германска-Расійскі музей”, таму што яна хоць і з’яўляецца гістарычна звыклай, але недастаткова адлюстроўвае нашу сапраўдную дзейнасць: мы захоўваем памяць пра ўсіх савецкіх ахвяр германскай вайны на вынішчэнне незалежна ад іх нацыянальнасці. Далей мы будзем карыстацца афіцыйнай назвай “Музей Берлін-Карлсхорст”, зарэгістраванай у рэестры грамадскіх аб'яднанняў.

Музей Берлін-Карлсхорст з яго шматнацыянальным складам заснавальнікаў укаранёны ў традыцыі дыялогу. Але ва ўмовах агрэсіўнай вайны супраць Украіны мы не хацелі б адзначаць 8 мая разам з дзяржаўнымі прадстаўнікамі Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь. Але і ў будучыні нам вельмі важна падтрымліваць сувязі з усімі людзьмі, якія жылі на тэрыторыі Савецкага Саюза, і іх нашчадкамі, супольна з імі захоўваць гістарычныя веды пра падзеі канца вайны ў Еўропе і шанаваць памяць 27 мільёнаў загінулых савецкіх грамадзян.

Калектыву Музея Берлін-Карлсхорст